

Rahandusminister Jürgen Ligi
Rahandusministeerium

Teie 30.09.2026
Meie 14.10.2026

Eesti Krediidiandjate Liidu aramus rahandusministri määruse „krediiditeaberegistri põhimäärus“ eelnõu uuendatud versioonile

Lugupeetud Jürgen Ligi

Täname, et olete kaasanud Eesti Krediidiandjate Liidu (EKAL) rahandusministri määruse „krediiditeaberegistri põhimäärus“ eelnõu kooskõlastamise protseduuri ja andnud taas võimaluse arvamuse andmiseks.

On meeldiv, et esimese kooskõlastusringi järel olete juba arvestanud mõne EKAL-i poolt esitatud ettepanekuga. Siiski on mõned teemad, mida ei ole eelnõu uues versioonis lahendatud ja mis vääraks meie hinnangul uuesti tõstatamist. Samuti on eelnõu uues versioonis teemasid, mis varasemalt polnud esitatud.

Sissejuhatava märkusena tooksime välja, et kooskõlastustabelis on vastuste/selgituste osas kasutatud viiteid määruse paragrahvidele, kuid kohati ei ole arvestatud määruse uue versiooni muutunud numeratsiooni ja struktuuriga (s.t. viidatakse sättele, mis uues eelnõu versioonis reguleerib hoopis muud teemat). Võimalusel tuleks kooskõlastustabelis viiteid täpsustada, et oleks igal pool ühtlaselt viidatud eelnõu viimase versiooni õigetele asjakohastele sätetele.

1) Mõistete „krediidijääk“ ja „nõudejääk“ osas on segadus (§ 6 lg 1 p 7)

Seletuskirja lisaks olevas kooskõlastustabelis sisalduvad vastuolulised selgitused. Näiteks võrreldes kooskõlastustabelis lk 21 antud selgitusi:

„Mõisted „krediidijääk“ ja „nõudejääk“ tähistavad küll erinevaid olukordi, ent mõlemad kajastavad siiski tarbija tasumata põhikohustuse jääki.“

/.../

„Nõudejääk on pärast tarbijakrediidilepingu lõppemist või ülesütlemist või nõude loovutamise järel tarbija vastu olemasoleva rahalise nõude tasumata kogusumma. Nõudejääk hõlmab põhivõlga ja kõiki andmete esitamise ajaks tekkinud ning tasumata nõude komponente, sh sissenõutavaks muutunud intressi, viivist, leppetrahvi, sissenõudmiskulusid, kohtukulusid, täitemenetluse kulusid ja muid kõrvalnõudeid ulatuses, milles need kuuluvad krediiditeabe andja nõude koosseisu.“

Ühel juhul öeldakse, et nõudejääk kajastab põhikohustuse jääki (see on tasumata krediidisumma ehk krediidijääk) ning teisel juhul öeldakse, et nõudejääk sisaldab ka kõrvalnõudeid (intressid, viivised jne). Seega ei lahenda seletuskirjas antud selgitused nimetatud mõistetega seotud

ebaselgust ning jätkuvalt esineb oht, et erinevad andmeedastajad tõlgendavad sätet erinevalt ning registriandmed ei ole sellisel juhul üheselt mõistetavad.

Seletuskirjast ja selle lisaks olevast kooskõlastustabelist tuleks meie hinnangul mõistete vastuolulised selgitused kõrvaldada.

Samuti tuleb selguse loomiseks täiendada põhimääruse teksti, kuna seletuskirjas antavad selgitused ei ole piisavad registrile esitatavate andmete sisu defineerimiseks.

2) Krediiditeabe andja identiteedi kaitse (§ 6 lg 4)

Kooskõlastustabelis on selgitatud, et krediidiandja identiteedi tuvastamise välistamise eesmärk on tagada, et registrit ei kasutataks konkurentide kliendisuhete või krediidiportfellide süstemaatiliseks kaardistamiseks ega ärilistel eesmärkidel kasutamiseks.

Selline eesmärk on küsitava väärtusega, kuna registri kasutajad on sõlminud lepingu registri kasutamiseks konkreetset õiguslikul alusel ja eesmärgi. Registri muul eesmärgil kasutamine oleks seega lepingu rikkumine, mis ilmselt annab aluse registrile juurdepääsu lõpetamiseks. Info selle kohta, kust tarbija on juba krediiti võtnud või kas nõuded on üldse juba üle antud krediidiinkassole, võib anda täiendavat olulist infot krediidiivõimelisuse hindamise protsessis. Ainult unikaalse numbri avaldamise korral jääb selline oluline info krediidiandjatele kättesaamatuks.

Selline andmete piiramine krediidiandjate jaoks ei oleks ka seaduspärane. Nimelt nõuab KJS § 7 lg 1 p 2, et registrisse kantakse krediiditeabe andja üldandmed (sh nimetus ja registrikood). KJS § 10 lg 1 kohaselt on registripidajal kohustus võimaldada juurdepääs krediiditeaberegistris sisalduvatele andmetele. Seadus piirab juurdepääsu ainult lõigetes 2–6 ja ükski neist piirangutest ei puuduta krediidiandja identiteeti. Volitusnorm räägib juurdepääsu „täpsemast korrast“, mitte juurdepääsu ulatuse kitsendamisest.

Eeltoodu tõttu tuleb põhimääruses loobuda krediiditeabe andja identiteedi varjamisest unikaalse tunnuskoodi abil, kuna see on otseses vastuolus nii KJS-iga kui ka krediiditeaberegistri eesmärgiga anda krediidiandjatele vajalikku teavet tarbija krediidiivõimelisuse kohaseks hindamiseks.

Täiendavad küsimused eelnõu uue versiooni alusel

Päringu tegemise igakordse põhjendamise nõudmine (§ 7 lg 6)

Määruse § 7 lõikega 6 sisaldab nõuet, et päringu tegija peab märkima igakordselt päringu tegemisel päringu tegemise õigusliku aluse ja selgituse.

Ka määruse eelmine versioon sisaldas kohustust märkida päringu tegemisel päringu tegemise õigusliku aluse ja selgituse (§ 8 lg 4), kuid sätete omavahelisest asetusest jäi mulje, et see on asjakohane vaid juhul, kui juurdepääsu taotletakse andmepäringu alusel. Praegu määruse uut versiooni lugedes tundub, et päringu õiguslik alus ja selgitus tuleb igakordselt märkida ka juhul, kui andmete pärimine toimub otsejuurdepääsu alusel vastavalt määruse § 7 lg 3 punktile 2. See

ei ole ilmselt olnud määruse mõte, kuna otsejuurdepääsuks lepingu sõlmimisel määratletakse juba lepingus ära, milliste andmete kohta ja millisel õiguslikul alusel hakkab andmesaaja päringuid tegema. Seetõttu puudub vajadus päringu tegemise õiguslikku alust ja selgitust iga päringu tegemisel uuesti registrisse märkida. See oleks ebaefektiivne ja tõstatab küsimuse otseühenduse kaudu automaatsete päringute tegemise võimalikkuse osas. Lisaks jääb määrusest ebaselgeks, mida mõeldakse § 7 lg 6 nimetatud selgituse all, mida päringu tegemisel lisaks õiguslikule alusele märkima peaks.

Täname võimaluse eest esitada oma tähelepanekud ning oleme valmis neid vajaduse korral täiendavalt selgitama. Samuti oleme valmis osalema krediiditeaberegistri rakendamisega seotud aruteludes ja töögruppides, et anda praktilist sisendit registri toimimise ning õigusraamistiku edasiseks täiustamiseks.

Lugupidamisega

Siim Juks

Juhatuse liige

Eesti Krediidiandjate Liit